Glosar[1]

achipăí, vb. 4 tranz. ‘a pipăi’
să nu achipăiască *verb conjunctiv prezent 3 sg.* [3] 16^{v}
adáoge, vb. 1 tranz. ‘a continua să’:
adaog *verb indicativ prezent 1 sg.* [3] 5r;
adaoge-va *verb indicativ viitor 3 sg.* [2] 29r
adaoge-voi *verb indicativ viitor 1 sg.* [3] 52r;
adaosă *verb indicativ perfect simplu 3 sg.* [2] 13v; 20v; [3] 11v; [4] 29v;
adaosără *verb indicativ perfect simplu 3 pl.* [3] 103r;
adăogînd *verb gerunziu* [2] 1v;
au adaos *verb indicativ perfect compus 3 sg.* [4] 45v;
să adaogă *verb conjunctiv prezent 3 pl.* [4] 51v;
-ț adaoge *verb indicativ viitor 2 pl.* [2] 1v;
va adaoge *verb indicativ viitor 3 sg.* [2] 16r; 28r; [3] 71r; [4] 55r;
vei adaoge *verb indicativ viitor 2 sg.* [3] 56v;
veț adaoge *verb indicativ viitor 2 pl.* [3] 54v;
voi adaoge *verb indicativ viitor 1 sg.* [2] 33v; 34r; [3] 3r;
vor adaoge *verb indicativ viitor 3 pl.* [2] 9v;
adevără, –**ere,** subst. fem. ‘adevăr’
adevara *subst. comun fem. sg. nom.-ac.* [2] 21v; [3] 5r; 116v; [4] 8r;
adintá, vb. 1 intranz. ‘a acorda atenție’
adintă *verb imperativ 2 sg.* [3] 134v;
adusoáre, **-i** subst. fem. ‘producere; creare; dezvăluire’
adusori *subst. comun fem. pl. nom.-ac.* [4] 18v;
ághios, –**oase**, subst. neutru/ adj. ‘parte a liturghiei care începe cu cuvintele „Sfînt, sfînt, sfînt Domnul Savaot” şi este cântată împreună de cor şi de credincioşi; sfînt (în cadrul respectivei părți a liturghiei)’:
aghios *adj.* [2] 18v; 18v; 18v; [3] 77v; 77v; 77v;
aghios *subst. comun neutru sg. nom.-ac.* [3] 48r; [4] 30v; 38v;

[1] Prezentul glosar are un scop practic, fiind destinat informării rapide a cititorului. Am reținut aici cuvintele specifice limbii vechi, azi ieşite din uz, precum şi termeni păstrați în limba actuală, dar cu sens diferit. Acolo unde termenul are în text mai multe sensuri, am reținut doar ocurențele în care acesta este prezent cu sensurile pierdute astăzi. Un studiu complet al lexicului vom efectua în volumul pe care îl vom dedica descrierii lingvistice a textului.

BDD-B146-03 © 2012 Editura Universităţii „Alexandru Ioan Cuza”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-10-30 02:03:44 UTC)

alác, **–e** subst. neutru ‘denumire folosită pentru diverse tipuri de cereale’: „Un fel de grîu mic, roşiatic, cu înveliş ca orzul (*triticum spelta*)”; „Un fel de orz fără țepi cu boabele aşezate în trei rînduri duble”:
alac *subst. comun neutru sg. nom.-ac.* [4] 51v; 53v;
aleşuí, verb 4 tranz. ‘a pîndi’
a aleşui *verb indicativ viitor 3 sg.* [2] 12r;
anatémă, **–e** subst. fem. ‘blestem, afurisenie’
anathema *subst. comun fem. sg. nom.-ac.* [3] 73v;
anghíră, subst. fem. ‘ancoră‘ (şi fig.: ‘punct de sprijin, ajutor’)
anghiră *subst. comun fem. sg. nom.-ac.* [3] 67v;
apără, vb. 1 refl. ‘a ezita; a da înapoi de la ceva; a evita’:
nu te apăra *verb imperativ 2 sg.* [2] 12v;
aplecá, vb. 1 tranz. ‘a alăpta’:
apleacă *verb imperativ. 2 sg.* [4] 37r;
apleacă *verb indicativ prezent 3 sg.* [4] 45r;
apleca *verb indicativ imperfect 3 sg.* [4] 37r;
aplecă *verb indicativ perfect simplu 3 sg.* [3] 33v;
apleci *verb indicativ prezent 3 sg.* [3] 138r;
să apleci *verb conjunctiv prezent 2 sg.* [3] 33v;
va apleca *verb indicativ viitor 3 sg.* [3] 33v; [4] 37r;
aplecătór, **–oare** adj. ‘(femeie) care alăptează’
aplecătoare *adj. fem. sg. nom.-ac.* [3] 33v; [4] 37r;
arc, **–e,** subst. neutru ‘curcubeu’:
arcul *subst. comun neutru sg. nom.-ac.* [2] 36r; 36r;
areáte, **-i** subst. masc. ‘berbec’:
areate *subst. comun masc. sg. nom.-ac. neart.* [3] 7r;
areț *subst. comun masc. pl. nom.-ac. neart.* [2] 1v;
areții *subst. comun masc. pl. nom.-ac. art.* [3] 19v;
areții *subst. comun masc. pl. nom.-ac. art.* [3] 19v;
arhistratíg, subst. masc. ‘căpetenie a cetelor îngereşti’:
arhistrátig *subst. comun masc. sg. nom.-ac. neart.* [3] 53v;
arhistratigul *subst. comun masc. sg. nom.-ac. art.* [3] 53v; [4] 8v; 8v;
aríná, subst. fem. ‘nisip’:
arina *subst. comun fem. sg. nom.-ac. art.* [3] 5v; 5v; 14v; 15v; 59r; 64r; [4] 54v;
ármure, subst. neutru: ‘încheietură; coapsă’:
armurele *subst. comun neutru sg. nom.-ac. art.* [3] 48v;
aselghicésc, **-ească** adj. ‘neruşinat’
aselghiceşti *adj. fem. pl. nom.-ac.* [4] 16r;
astá, vb. 1 intranz. ‘a sta înaintea cuiva; a se prezenta înaintea cuiva (unei autorități)’:

BDD-B146-03 © 2012 Editura Universităţii „Alexandru Ioan Cuza”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-10-30 02:03:44 UTC)

astîndu *verb gerunziu* [3] 63v;
astătu *verb indicativ perfect simplu 3 sg.* [4] 31v;
astătură *verb indicativ perfect simplu 3 pl.* [3] 68v; 74r; 87r;

astrucá, vb. 1 tranz.: 'a îngropa, a înmormânta':
astrucară *verb indicativ perfect simplu 3 pl.* [3] 26v; 27v;
astrucat *verb participiu masc. sg.* [3] 7v;

bezacónnic, **-i** subst. masc., adj. 'nelegiuit':
bezaconnici *subst. masc. pl. nom.-ac. neart.* [3] 40v;

Bítie, subst. fem. 'cartea Facerii'
a Bitiei *subst. propriu fem. dat.-gen.* [2] 24r;
a Bitiii *subst. propriu fem. dat.-gen.* [3] 21v;
Bitie *subst. propriu fem. nom.-ac.* [2] 8v; [3] 5r; 6v; 8v; 11r; [4] 25r;
Bitiia *subst. propriu fem. nom.-ac.* [2] 2r; 4v; 6v; 11r; 13v; 15v; 17v; 19r; 21v; 26v; 28r; 29v; 31v; 33v; 35v; 37v; [3] 1v; 3v; 13v; 16r; 19r; 24r; 26v; 28v; 49v; 58r; [4] 26v; 32r; 36r; 44v; 54r;

biu, subst. masc. 'abundență, prisos, belșug'
biu, *subst. comun masc. sg. nom./ac.* [1] 5^{v};

Blagoveşténie, **-i** subst. fem. 'sărbătoarea Bunei Vestiri'
Blagoveaştenie *subst. propriu fem. nom.-ac.* [3] 134r; [4] 41v;

Bogoiavlénie, **–i** subst. fem. 'sărbătoarea Botezului Domnului'
Bogoiavlenie *subst. propriu fem. nom.-ac.* [4] 33r;

bogonaceálie, subst.fem. 'îndrumare divină':
bogonacealie *subst. comun fem. sg. nom.-ac. neart.* [3] 120v; 121r;

bogorodícină, subst.fem. 'cântare în cinstea Născătoarei de Dumnezeu':
bogorodicina *subst. comun fem. sg. nom.-ac. art.* [3] 80v; [4] 21r;
bogorodicină *subst. comun fem. sg. nom.-ac. neart.* [3] 28v;

bogoslóvnic, adj. 'propovăduitor':
bogoslovnici *adj. masc. pl. nom.-ac.* [3] 102r;

bogovídnic, **-i** adj./ subst. masc. 'care îl vede pe Dumnezeu':
bogovidnicilor *subst. comun masc. pl. dat.-gen.* [3] 105v;

bóinic, **-i** subst. masc. 'voinic, luptător'
boinic *subst. comun masc. sg. nom.-ac. neart.* [2] 10r;
boinici *subst. comun masc. pl. nom.-ac. neart* [2] 31r;

brúdiv, **–ă** adj./ subst. 'nebun, lipsit de înțelepciune'
brudivii *subst. comun masc. pl. nom.-ac. art.* [2] 5v;
ceale brudive *subst. comun fem. pl. nom.-ac. art.* [3] 48r;
celor brudivi *subst. comun masc. pl. nom.-ac. art.* [2] 3r;

brudiví, vb. 1 tranz. 'a micşora, a face ca un lucru să fie lipsit de maturitate, naiv, simplu':
n-au brudivit *verb indicativ perfect compus 3 sg.* [3] 47v;

BDD-B146-03 © 2012 Editura Universităţii „Alexandru Ioan Cuza"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-10-30 02:03:44 UTC)

brudivíe, subst.fem. ‘nebunie; simplitate’:
brudivie *subst. comun fem. sg. nom.-ac. neart.* [3] 47v;
brudiviia *subst. comun fem. sg. nom.-ac. art.* [3] 47v; 47v;

buiác, **-ă** adj. ‘sălbatic, sirep; (d. vegetație) roditor, îmbelşugat’:
buiacă *adj. fem. sg. nom.-ac.* [1] 1v; 2r;
buiecí, vb. 1. intranz. ‘a se îngâmfa’:
buiecíră-să *verb indicativ perfect simplu 3 pl.* [3] 45v;
buş, **-uri** subst. neutru ‘pumn’:
buşurile *subst. comun neutru pl. nom.-ac. art.* [3] 21r;

cámai, adv. ‘mai; niciodată nu mai..., nu încă’
camai *adv.* [1] 5v; 6r; [2] 2r; 28r; 28r; 32r; 36r; 36r; [3] 29r; 37v; 38v; 73v; 79r; 103r; 134r; [4] 16r; 30v; 30v; 31r; 38r; 43r; 43r; 44r; 44r;
cásnic, **-i** subst. masc. ‘rudă, prieten’:
casnicii *subst. comun masc. pl. nom.-ac. art.* [3] 12v; 21r;
casnicul *subst. comun masc. sg. nom.-ac. art.* [3] 7r;
cápişte, **-i** subst. fem. ‘templu păgânesc, altar’:
a capiştilor *subst. comun fem. pl. dat.-gen. art.* [2] 37v;
capiştea *subst. comun fem. sg. nom.-ac. art.* [3] 139v;
capiştile *subst. comun fem. pl. nom.-ac. art.* [3] 139v;
cásnică, subst. fem. ‘slujbă, serviciu’:
casnica *subst. comun fem. sg. nom.-ac. art.* [3] 7r;
cădínță, **-e** subst. fem. ‘cuviință’:
cădință *subst. comun fem. sg. nom.art. neart.* [4] 16r;
căpín, subst. masc. ‘mărăcine; rug’
căpinul *subst. comun masc. sg. nom.-ac. art.* [3] 110va; 110va; 138v;
căpuí, vb. 1. tranz. ‘a prinde pe cineva cu scopul de a-i face rău’:
să căpuim *verb conjunctiv prezent 1 pl.* [4] 11v;
cerpí, vb. 4. tranz. ‘a scoate apă’:
cerpiț *verb imperativ 2 pl.* [3] 70r;
cerşére, **-i** subst. fem. ‘cerere, rugăminte’:
cerşerile *subst. comun fem. pl. nom.-ac. art.* [4] 23v;
cherást, subst. masc. ‘şarpe egiptean cu coarne, foarte veninos’:
cherast *subst. masc. sg. nom.-ac. neart.* [3] 25r;
chídă, **-e** subst. fem. (mai ales la plural) ‘ceață’:
chidele *subst. fem. pl. nom.-ac. art.* [3] 65r;
cicní, vb. 4. intranz. ‘a crăpa, a plesni’:
va cicni *verb indicativ viitor 3 sg.* [2] 31r;
císlă, *-e* subst. fem. ‘număr; carte din Vechiul Testament’:
cislă *subst. comun fem. sg. nom.-ac. neart.* [4] 2v;

BDD-B146-03 © 2012 Editura Universităţii „Alexandru Ioan Cuza”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-10-30 02:03:44 UTC)

Cisle *subst. propriu fem. nom.-ac.* [3] 103r; [4] 27r;

ciúdă, **-e** subst. fem. ‘minune, miracol’:

ciudă *subst. comun feminin singular nom.-ac. neart.* [3] 44v;

ciude *subst. comun feminin plural dat.-gen. neart.* [4] 10v;

ciudésă, **-e** subst. fem. ‘minune’:

ciudease *subst. comun fem. pl. nom.-ac. neart.* [3] 93r;

ciudí, vb. 4 intranz. ‘a se mira, a fi cuprins de mirare’:

să ciudi *verb indicativ perfect simplu 3 sg.* [3] 17v;

cîndái, adv./ conj. ‘poate; nu cumva’

cîndai *adv.* [1] 5r; [3] 16v; 52v;

clătí, vb. . tranz. ‘a se clătina; a se cutremura; a se duce de la, a se îndepărta; a bate din aripi’:

clătiia *verb indicativ imperfect 3 sg.* [4] 9r;

clătind *verb gerunziu* [4] 56v;

s-a clăti *verb indicativ viitor 3 sg.* [2] 31v; [3] 12v;

să clăteaşte *verb indicativ prezent 3 pl.* [2] 21r;

să clătesc *verb indicativ prezent 3 pl.* [3] 65r;

să nu să clătească *verb conjunctiv prezent 3 sg.* [3] 6r;

să va clăti *verb indicativ viitor 3 sg.* [3] 27v;

cócie, **-i** subst. fem. ‘mică trăsură pe arcuri, trasă de cai’:

cocii *subst. comun feminin pl. nom.-ac. neart.* [3] 26r;

colțós, **-oasă** adj. ‘cu colțuri; (fig.) cu obstacole’:

colțoase *adj. calificativ fem. pl. nom.-ac.* [3] 10v;

concení, vb. 4. tranz., refl. ‘a omorî; a extermina; a nimici’:

să conceniră *verb indicativ perfect simplu 3 pl.* [3] 3r;

să vor concini *verb indicativ viitor 3 pl.* [2] 24r;

vor conceni *verb viitor indicativ 3 pl.* [4] 2r;

covás, subst. neutru ‘aluat’:

covas *subst. neutru sg. nom.-ac. neart.* [3] 49r; 49r; 49r; 49r; [4] 8r;

covăséț, subst. neutru ‘drojdie, aluat de plămadă (diminutiv)’:

covăsăț *subst. neutru sg. nom.-ac. neart.* [3] 49r;

covăsí, vb. 4 tranz. ‘a dospi’

covăseaşte *verb indicativ prezent 3 sg.* [3] 49r;

crăstítel, subst. masc. ‘botezător’ (în sintagma: Ioan Crăstitel ‘Ioan Botezătorul’)

Crăstitel *subst. propriu masc. nom.-ac.* [4] 19v;

crópşnă, **-e** subst. fem. ‘bagaj de cărat în spate’:

croşnele *subst. comun fem. pl. nom.-ac. art.* [3] 76v;

curătór, **-oare** adj./ subst. ‘muritor; curgere’:

curătoare *adj. fem. sg. nom.-ac.* [3] 138r;

curătoare *subst. comun fem. sg. nom.-ac.* [3] 42r;

BDD-B146-03 © 2012 Editura Universităţii „Alexandru Ioan Cuza”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-10-30 02:03:44 UTC)

custá, vb. 1 intranz. ‘a trăi’:
custă *verb indicativ perfect simplu 3 sg.* [2] 38r;

dáscal, **-i** subst. masc. ‘om învăţat, înstruit, cult’:
dáscali *subst. comun masc. pl. nom.-ac. neart.* [3] 109v;
dáscalul *subst. comun masc. sg. nom.-ac. art.* [3] 107r;
decínde, prep. ‘dincolo de..., în partea cealaltă de...’:
decinde *prep.* [3] 27r; 27r;
deisvuí, vb. 4 tranz. ‘a acţiona; a conduce, a stăpâni’:
va deisvui *verb indicativ perfect compus 3 sg.* [3] 135r;
despuitór, subst. masc. şi fem. ‘stăpîn, stăpînitor (desemnează divinitatea)’:
Despoitoriule *subst. comun masc. sg. vocativ art.* [3] 92r;
despuitoare *subst. comun fem. sg. vocativ* [3] 79v; 79v; 134v; [4] 18v; 20v;
Despuitoriul *subst.comun masc. sg nom.-ac. art.* [3] 96r; 114v; 115r;
Despuitoriule *subst. propriu masc. sg. vocativ art.* [3] 1r; 7r; 64r; 74v; 79r; 87r;
Despuitoriului *subst. comun masc. sg. dat.-gen. art.* [3] 97v;
devestắvnic, adj. ‘pur, inocent’
devestăvnici *adj. masc. pl. nom./ac.* [3] 92r;
diacónstă, -e, subst. fem. (mai ales la plural) ‘ectenii, rugăciuni scurte rostite îndeosebi de diacon, în mijlocul bisericii, şi de către preot în altar’:
diacoste *subst. comun fem. pl. nom.-ac. neart.* [4] 38v;
diaconstele *subst. comun fem. pl. nom.-ac. art.* [3] 40r;
dihánie, **-i** subst. fem. ‘suflare, suflet; fiinţă’:
dihanie *subst. comun feminin singular nom.-ac. neart.* [3] 10r;
dihaniia *subst. comun fem. sg. nom.-ac. art.* [3] 18v; 78v; 92r; 101v; [4] 21r;
dodeí, vb. 4 intranz. ‘a face rău (cuiva)’:
dodeiră *verb indicativ perfect simplu 3 pl.* [4] 23v;
dodeiálă, **-e** subst. fem. ‘necaz, supărare’:
dodeială *subst. comun fem. sg. nom.-ac. neart.* [4] 30r;
dosádă, **-i** subst. fem. ‘chin, suferinţă’:
dosada *subst. comun fem. sg. nom.-ac. art.* [3] 82r;
dosadă *subst. comun fem. sg. nom.-ac. neart.* [3] 88v;
dosădí, vb. 4 intranz. ‘a pedepsi’:
să dosădesc *verb conjunctiv prezent 1 sg.* [1] 7r;
duválm, **-i** subst. masc. ‘slujitor care se ocupă de cai’:
duvalmii *subst. comun masc. pl. nom.-ac. art.* [3] 34r;
dvórbă, **-e** subst. fem. ‘sfat; slujbă, serviciu (în sintagmele: *a fi în dvorbă*, *a sta în dvorbă* ‘a sluji’)’:
dvorbă *subst. comun fem. sg. nom.-ac. neart.* [3] 11r; 32r; 50r;
dvorbitór, **-i** subst. masc. ‘cel care slujeşte’

BDD-B146-03 © 2012 Editura Universităţii „Alexandru Ioan Cuza”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-10-30 02:03:44 UTC)

dvorbitori *subst. comun masc. sg. nom.-ac. neart.* [3] 135r;
dvorí, vb. 4 intranz. ‘a sluji’
dvoredz *verb indicativ prezent 1 sg.* [4] 47v;
dvoriia *verb indicativ imperfect 3 pl.* [3] 22r; [4] 23r;
dvoriia *verb indicativ imperfect 3 sg.* [3] 22r; [4] 52v;
dvoresc *verb indicativ prezent 1 sg.* [3] 135v; [4] 49v;
să dvorească *verb conjunctiv prezent 3 pl.* [3] 36r;

efi, subst. fem. ‘măsură de capacitate pentru cereale’
efi *subst. comun masc. pl. nom.-ac. neart.* [3] 138v; 138v; [4] 8r;

fáche, –**uri** subst. fem. ‘făclie’
fache *subst. comun fem. sg. nom.-ac. neart.* [3] 12r;
fáeș, **-ă** adj. ‘de neam bun, nobil; arătos, chipeș‘:
faieș *adj. neutru sg. nom.-ac. neart.* [3] 72r;
finíc, **-uri** subst. neutru ‘curmal’
finic *subst. comun neutru sg. nom.-ac. neart.* [4] 34r;
finicuri *subst. comun neutru pl. nom.-ac. neart.* [4] 3v;
firéș, **-ă** adj. ‘adevărat, autentic’
hiriș *adj. masc. sg. dat.-gen.* [3] 91r;
hiriș *adj. masc. sg. nom.-ac.* [3] 78v; 98v; 110v; 110v; 110v; 110v; 110v;

găsélniță, **-e** subst. fem. ‘molia albinelor (*Achronia alveolaria*)’:
găsealnița *subst. comun fem. sg. nom.-ac. art.* [3] 103v;
glódiște, subst. fem. ‘cantitate mare de noroi; (fig.) păcat, întinare’
glodiștea *subst. comun fem. sg. nom.-ac. art.* [4] 17v;
góniță, subst. fem. ‘împreunare’
gónițelor *subst. comun fem. pl. dat.-gen. art.* [3] 123v;

hărțáș, subst. masc. ‘războinic’:
hărțașului *subst. comun masc. pl. dat.-gen. art.* [3] 29v;
hîrŕt, **-i** subst. masc. (mai ales la plural) ‘luptător; viteaz, erou’:
hîrîții *subst. comun masc. pl. nom.-ac. art.* [2] 31r;
hlipí, vb. 4 intranz. ‘a suspina, a se văita’:
hlipind *verb gerunziu* [3] 72r;
hólcă, subst. fem. ‘ceartă; zarvă’
holca *subst. comun fem. sg. nom.-ac. art.* [1] 3v; [3] 11r;
holcă *subst. comun fem. sg. nom.-ac. neart.* [3] 79r; 92v;
holcí, verb 4 intranz. ‘a vorbi împotrivă, a mustra’
holciia *verb indicativ imperfect 3 pl.* [4] 34r;

BDD-B146-03 © 2012 Editura Universităţii „Alexandru Ioan Cuza”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-10-30 02:03:44 UTC)

holm, **-i** subst. masc. ‘deal’
holmii *subst. comun masc. pl. nom.-ac.*. [3] 72v; [4] 33r;

idoloslujítel, **–i**, adj. ‘idolatru’:
idoloslujiteli *adj. masc. pl. nom.-ac. neart.* [3] 134r;
ieftinătáte, **-i** subst. fem. ‘abundenţă, belşug, situaţie înfloritoare’:
ieftinătăţii *subst. comun fem. sg. dat.-gen. art.* [4] 6v;
imát, **-ă** adj. ‘pîngărit, ticălos’:
imatul *adj. masc. sg. nom.-ac. art.* [4] 17v;
neimată *adj. fem. sg. nom.-ac. neart.* [4] 46v;
neimată *adj. fem. sg. vocativ neart.* [4] 17v;
neimatul *adj. neutru sg. vocativ art.* [4] 17v;
imăciúne, **-i** subst. fem. ‘murdărie, pată; prihană’:
imăciune *subst. fem. sg. nom.-ac. neart.* [4] 14v;
imăciunea *subst. fem. sg. nom.-ac. art.* [3] 105r; 115r; 128r;
imăciunilor *subst. comun fem. pl. dat.-gen. art.* [3] 115v;
inopleménic, **-i** subst. masc. ‘(om) de neam străin’:
inoplemenicii *subst. comun masc. pl. nom.-ac. art.* [2] 33v; 33v; [3] 59v; [4] 1v; 28r;
ipát, **-i** subst. masc. ‘căpetenie’
ipatii *subst. comun masc. pl. nom.-ac. art.* [3] 62r;
ipátic, **-i** subst. masc. ‘căpetenie’:
ipaticii *subst. comun masc. pl. nom.-ac. art.* [3] 62r;
isţelí, vb. 4 tranz. ‘a vindeca, a repara, a îndrepta’:
isţealeaşte *verb imperativ 2 sg.* [4] 16v;
isţelesc *verb indicativ prezent 1 sg.* [4] 3v;

Îmă, **-e** subst. fem. ‘mamă’:
îmei *subst. comun fem. sg. dat.-gen. art.* [3] 82r;
înfăţăráre, subst. fem. ‘formă, prezentare, figură de stil’
înfăţărare *sust. comun fem. sg. nom.-ac. neart.* [3] 87v;
îngrecá, vb. 1 intranz. ‘a rămâne însărcinată’:
ai îngrecat *verb indicativ perfect compus 2 sg.* [3] 125v;
au îngrecat *verb indicativ perfect compus 3 sg.* [3] 83v;
voi îngreca *verb indicativ viitor 1 sg.* [3] 134v; 135v;
îngrecáre, **-i** subst. fem. ‘faptul de a rămâne însărcinată’
îngrecare *subst. comun fem. sg. nom.-ac. neart.* [3] 88v;
îngrecarea *subst. comun fem. sg. nom.-ac. art.* [3] 88v; 125v;
îngrecát, subst. neutru ‘faptul de a rămâne însărcinată’
îngrecat *subst. comun neutru sg. nom.-ac. neart.* [3] 83r;
întunéric, **-e** subst. neutru ‘zece mii; mulţime foarte mare’:

BDD-B146-03 © 2012 Editura Universităţii „Alexandru Ioan Cuza”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-10-30 02:03:44 UTC)

întunearece *subst. comun neutru pl. nom.-ac. neart.* [3] 53r;

înveáşte, vb. 3 tranz. 'a îmbrăca':

au învăscut *verb indicativ perfect compus 3 sg.* [3] 58r;

învîrtoşitúră, subst. fem. 'tărie'

învîrtoşitura *subst. comun fem. sg. nom.-ac. art.* [2] 2v; 2v; 4v; 4v; 5r; 5r;

învîrtoşitură *subst. comun fem. sg. nom.-ac. neart.* [2] 2v;

învîrtoşiturii *subst. comun fem. sg. dat.-gen. art.* [2] 2v; 2v;

jolnír, **-i** subst. masc. 'soldat'

jolnirii *subst. comun masc. pl. nom.-ac. art.* [3] 41v;

legătúră, **-i** subst. fem. 'închisoare, temniță; acord, înțelegere, pact (definind înțelegerea dintre om şi divinitate); încălțăminte':

legătura *subst. comun fem. sg. nom.-ac. art.* [2] 24r; 35v; 36r; 36r; [3] 9r; 9r; 9r; 21r; 41r; 61v; 64r; [4] 2r; 42r;

legătură *subst. comun fem. sg. nom.-ac. neart.* [2] 36r; 36r; [3] 1r; 61v; [4] 1v; 13v; 38r; 44v;

legături *subst. comun feminin plural nom.-ac. neart.* [3] 10v; 19r; [4] 38r;

legăturii *subst. comun fem. sg. dat.-gen. art.* [2] 36r; 36r; [4] 13v; 13v; 13v;

legăturile *subst. comun fem. pl. nom.-ac. art.* [3] 1v;

leghión, **-e** subst.neutru 'legiune':

leghioane *subst. comun neutru pl.nom.-ac. neart.* [3] 40v;

límbă, **-i** subst. fem. 'popor':

a limbi *subst. comun fem. pl. dat.-gen. art.* [3] 9r; 9r; 50r; [4] 27r; 32v;

limba *subst. comun fem. sg. nom.-ac. art.* [3] 7v; 46v;

limbă *subst. comun fem. sg. nom.-ac. neart.* [1] 2r; [2] 6r; 6r; 22r; 31r; [3] 3v; 5v; 24r; [4] 27v; 28v; 44v; 49v;

limbi *subst. comun fem. pl. nom.-ac. neart.* [1] 7v; [2] 6r; 29r; 31r; [3] 8r; 9r; 29v; 43r; 49v; 59v; 69v; 86r; 86v; 99v; 102r; 123v; 123v; 124v; 124v; 124v; [4] 1v; 22r; 32v; 32v; 43r; 43v; 44v;

limbi *subst. comun fem. pl. vocativ neart.* [3] 16r; 62r; [4] 30r;

limbile *subst. comun fem. pl. nom.-ac. art.* [1] 6r; 6r; 7v; [2] 2r; 4v; 10v; 33v; 35v; [3] 1v; 14v; 17v; 26r; 26r; 37r; 40r; 42v; 42v; 43r; 44v; 46v; 49v; 49v; 50r; 50r; 58r; 59r; 61v; 62v; 64r; 72v; 119v; 123v; 124r; 127r; 136r; [4] 4r; 8v; 23v; 26r; 28v; 30v; 38r; 43r; 44r; 53r; 55v;

limbile *subst. comun fem. pl. vocativ art.* [2] 26r; 26v; 35r; 71v; 75r; 76r; 93r;

limbilor *subst. comun fem. pl. dat.-gen. art.* [2] 27v; 29r; 33v; 34v; 35v; 35v; [3] 1v; 10r; 25v; 29r; 50r; 50r; 50v; 58r; 59v; 71r; 73r; 109v; 117r; 135r; [4] 1v; 4r; 4r; 8v; 17v; 24r; 43r; 43v; 43v; 44r; 44v;

lingăriciúne, **-i** subst. fem. 'linguşire':

lingăriciuni *subst. comun fem. pl. dat.-gen. neart.* [3] 115v;

BDD-B146-03 © 2012 Editura Universităţii „Alexandru Ioan Cuza"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-10-30 02:03:44 UTC)

list, – **uri**, subst. neutru ‘foaie, filă’:
list *subst. comun neutru sg. neart.* [3] 42r; [4] 52r; 55r;
liubóv, subst. neutru ‘dragoste’:
liubov *subst. comun neutru sg. nom.-ac. neart.* [3] 131r; [4] 17v;
liubovul *subst. comun neutru sg. nom.-ac. art.* [4] 11r; 16r;
lívă, subst. fem. ‘sud’:
livă *subst. comun fem. sg. nom.-ac. neart.* [3] 5v; [4] 54v;
lucoáre, **-i** subst. fem. ‘lumină’:
lucoare *subst. comun fem. sg. nom.-ac. neart.* [3] 30r; 30v; 109r; 113v; 129v; [4] 18r;
lucoarea *subst. comun fem. sg. nom.-ac. art.* [3] 135r;
lucori *subst. comun fem. pl. nom.-ac. neart.* [3] 66r; 67r; 126r; 126r;
lucrói, **-oáie** adj./ subst. masc. ‘harnic, muncitor’:
lucroaie *adj. fem. sg. nom.-ac. neart.* [2] 20r;
lucroilor *subst. comun masc. pl. dat.-gen. art.* [2] 38v;
nelucroilor *subst. comun masc. pl. nom.-ac. art.* [3] 8r

mátrică, subst. fem. ‘uter’:
matrica *subst. comun fem. sg. nom.-ac. art.* [3] 80v;
măiestrí, vb. 4 intranz. ‘a face intrigi, a unelti’:
să măiestrim *verb conjunctiv prezent 1 pl.* [3] 31r;
meáser, **-ă** adj./ subst. masc. ‘sărac’:
measer *adj. masc. sg. nom.-ac. neart.* [3] 6r; 93r; 93r;
measerilor *subst. comun masc. pl. dat.-gen. art.* [4] 1r;
measerul *subst. comun masc. sg. nom.-ac. art.* [3] 5v; 23r;
melc, **-i** subst. masc. ‘orbita ochiului’:
melcii *subst. comun masculin plural nom.-ac. art.* [2] 20r;
meserătáte, subst. fem. ‘sărăcie’:
meserătate *subst. comun fem. sg. nom.-ac. neart.* [3] 98v;
meserí, vb. 4 intranz. ‘a sărăci; a suferi, a pătimi’:
au meserit *verb indicativ perfect compus 3 sg.* [3] 98r;
va meseri *verb indicativ viitor 3 sg.* [3] 24v;
mirsínă, -e subst. fem. ‘mirt (*Myrtis communis*)’:
mirsină *subst. comun fem. sg. nom.-ac. neart.* [3] 70v;
mişél, -e**a** adj./ subst. masc. ‘sărac’:
mişei *adj. masc. sg. nom.-ac.* [3] 4r;
mişei *subst. comun masculin plural neart.* [3] 4r; 132v;
mişeii *subst. comun masculin plural nom.-ac. art.* [2] 33v; 36r; [3] 3r; 21r; 76v;
mişeilor *subst. comun masculin plural dat.-gen. art.* [2] 26r; [3] 59r; 76v;
mişel *adj. neutru sg. nom.-ac.* [2] 35r;
mişel *subst. comun masc. sg. nom.-ac. neart.* [2] 22r; [3] 5v; 12v; 28r;

BDD-B146-03 © 2012 Editura Universităţii „Alexandru Ioan Cuza”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-10-30 02:03:44 UTC)

mişelul *subst. comun masc. sg. nom.-ac. art.* [2] 38v; [3] 18v;
mişelului *subst. comun masc. sg. dat.-gen. art.* [3] 4r; 20v; 28r;
mîhniciós, **-oasă** adj. ‘trist, deprimat’:
mîhnicios *adj. masc. sg. nom.-ac.* [3] 15r;
mîhniciúne, **-i** subst. fem. ‘tristeţe’
mîhniciune *subst. comun fem. sg. nom.-ac. neart.* [3] 59r; 72r;
mîhniciuni *subst. comun fem. pl. nom.-ac. neart.* [3] 25r;
mîlcomí, vb. 4 intranz ‘a sta (nemişcat)’:
mîlcomiţ *verb imperativ 2 pl.* [4] 52v;
mîneá, vb. 1 intranz. ‘a rămâne peste noapte, a se adăposti’:
a mînearea *verb infinitiv lung* [2] 33v;
masă *verb indicativ perfect simplu 3 sg.* [3] 60r; [4] 51v;
mîi *verb indicativ prezent 2 sg.* [3] 36v;
mîrlí, vb. 4. refl. ‘(d. oi şi alte animale) a se împreuna’:
să mîrliia *verb indicativ imperfect 3 pl.* [3] 19v;
mîşcói, **-i** subst. masc. ‘catâr’:
mîşcoi *subst. comun masc. pl. nom.-ac. neart.* [3] 26r; [4] 49r;
mÍzdă, **-e** subst. fem. ‘mită’:
mîzdă *subst. comun fem. sg. nom.-ac. neart.* [4] 26r;
mîzde *subst. comun fem. pl. nom.-ac. neart.* [2] 4r; [3] 9v; 15r;
mîzdelor *subst. comun fem. pl. dat.-gen. art.* [3] 9v;
mortác, **-i** adj./ subst. masc. ‘muritor’:
mortaci *adj. masc. pl. nom.-ac.* [3] 137v;
mortacii *subst. comun masc. pl. nom.-ac. art.* [3] 89r;
mortacilor *subst. comun masc. pl. dat.-gen. art.* [3] 130v; [4] 10v;
mortátic, -ă adj. ‘muritor’
mortateca *adj. fem. sg. nom.-ac.* [3] 67r;
múncă, **-i** subst. fem. ‘chin, caznă’
munca *subst. comun feminin singular nom.-ac. art.* [4] 8r;
muncă *subst. comun fem. sg. nom.-ac. neart.* [3] 15r; 99v; 133r; 133v; [4] 6r; 8r; 11v; 21v; 21v;
munci *subst. comun feminin plural neart.* [3] 36v; 37r; 83r; [4] 16v;

năsliciúne, **-i** subst. fem. ‘poftă; cutezanţă’:
năsliciunile *subst. comun fem. pl. nom.-ac. art.* [3] 56v;
năslitúră, **-i** subst. fem. ‘dorinţă, poftă’:
năsliturile *subst. comun fem. pl. nom.-ac. art.* [3] 9r; 37r; 45r;
nătărí, vb. 4 intranz. ‘a slăbi’:
vor nătări *verb indicativ viitor 3 pl.* [2] 23r;
neascultói, adj./ subst. masc. ‘neascultător’
neascultoi *adj. masc. sg. nom.-ac.* [2] 38v;

BDD-B146-03 © 2012 Editura Universităţii „Alexandru Ioan Cuza”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-10-30 02:03:44 UTC)

neascultoi *subst. comun masc. pl. nom.-ac. neart.* [3] 73r;
neascultoilor *subst. comun masc. pl. dat.-gen. art.* [2] 32v; [3] 25v;
nelucrói, **-i** subst. masc. ‘leneş’:
nelucroilor *subst. comun masc. pl. dat.-gen. art.* [3] 8r;
nelutátec, **-ă** adj. ‘nepământesc’:
nelutatecă *adj. fem. sg. nom.-ac.* [3] 92v;
nelutatece *adj. neutru pl. dat.-gen.* [3] 97v;
nemeárnic, **-ă** adj./subst. masc. ‘străin, venetic, pribeag’:
nemearnic *subst. comun masc. sg. nom.-ac. neart.* [3] 36r;
nemearnică *adj. fem. sg. nom.-ac.* [3] 7r;
nemearnici *subst. comun masc. pl. nom.-ac. neart.* [4] 47r;
nemearnicilor *subst. comun masc. pl. dat.-gen. art.* [4] 14r;
nemearnicul *subst. comun masc. sg. nom.-ac. art.* [4] 26r;
nemearnicului *subst. comun masc. sg. dat.-gen. art.* [4] 55v;
Neocíta, subst. fem. propriu ‘Maica Domnului’
Neocita *subst. propriu fem. nom.-ac.* [3] 137r;
nepărăsít, adv. ‘neîncetat’
nepărăsît *adv.* [3] 78r; 78r; 80v; 80v; 81v; 84r;
netrupăréț, adj. ‘fără trup’
netrupăreț *adj. neutru sg. nom.-ac.* [3] 127v;
nezlóbiv, **-ă** adj. ‘inocent, nevinovat’:
nezlobiv *adj. masc. sg. nom.-ac.* [3] 40v; 45r;
nezlobivi *adj. masc. pl. nom.-ac.* [3] 77r;
nezlobivul *adj. masc. sg. nom.-ac.* [3] 4r;
nezlobivíe, subst. fem. ‘inocenţă, puritate’:
nezlobiviia *subst. comun fem. sg. nom.-ac. art.* [4] 11v;
noáten, **-ă** adj./subst. fem. ‘oaie în vârstă de un an; cu lână de culoare cafeniu închis până la negru; (lână) tunsă de pe oi noatene’:
noatena *subst. comun fem. sg. nom.-ac. art.* [4] 36r;
noatenă *adj. fem. sg. nom.-ac.* [2] 2r;
noatină *adj. fem. sg. nom.-ac.* [4] 37r;

obnovlénie, **-i** subst. fem. ‘sfinţire’:
obnovleniia *subst. comun fem. sg. nom.-ac. art.* [3] 62r; 62r;
Obreazánie, subst. fem. ‘sărbătoarea circumciziei lui Iisus Hristos (1 ianuarie)’
Obreazanie *subst. propriu fem. nom.-ac. sg.* [4] 32r; 42r;
oglindí, vb. 4 tranz. şi refl. ‘a privi, a se uita’
neoglindind *verb gerunziu* [4] 46v;
oglindi *verb indicativ perfect 3 sg.* [4] 51r;
oglindiiam *verb indicativ imperfect 1 sg.* [4] 23r;
oglindind *verb gerunziu* [2] 19r; [4] 47r;

BDD-B146-03 © 2012 Editura Universităţii „Alexandru Ioan Cuza”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-10-30 02:03:44 UTC)

oglindindu-să *verb gerunziu* [3] 35v;
veț oglindi *verb indicativ viitor 2 pl.* [2] 19r;
vor oglindi *verb indicativ viitor 3 pl.* [4] 15v;
ogodí, vb. 4 tranz. ‘a plăcea, a fi pe placul cuiva’:
ogodi *verb indicativ perfect simplu 3 sg.* [2] 24r;
ogódnic, **-i** subst. masc. ‘plăcut, iubit, binecuvântat’:
ogodnicului *subst. comun masc. sg. dat.-gen. art.* [3] 55v;
olocaftomátă, **-e** subst. fem. ‘jertfă prin ardere de tot’:
olocaftomatelor *subst. comun fem. pl. dat.-gen. art.* [4] 38r;
olocárpomă, subst. fem. ‘jertfă prin ardere totală’:
olocarpomă *subst. comun fem. sg. nom.-ac. neart.* [3] 58v; 58v; 59r; [4] 21v;
olocávstă, adj. ‘(jertfă) prin ardere totală’:
olócavsta *adj. fem. sg. nom.-ac.* [4] 51r;
oráci, subst. masc. ‘orator; om care are darul vorbirii, fermecător’:
oraci *subst. comun masc. sg. nom.-ac. neart.* [3] 12r;
orgán, **-e** subst. neutru ‘instrument muzical’
organe *subst. comun neutru pl. nom.-ac. neart.* [3] 118v;
organelor *subst. comun neutru plural dat.-gen. art.* [3] 93v; 118v;
otróc, **-i** subst. masc. ‘tânăr’:
otroci *subst. comun masc. pl. nom.-ac. neart.* [3] 67r; 118v;
otrocilor *subst. comun masc. pl. dat.-gen. art.* [3] 120r; 121r;

pard, subst. masc. ‘leopard’
pardul *subst. comun masc. sg. nom.-ac. art.* [4] 28v;
pávățĭ, **-e** subst. fem. ‘scut’ (şi fig.):
pavăța *subst. comun fem. sg. nom.-ac. art.* [3] 16r; 29v;
pavățĭă *subst. comun fem. sg. nom.-ac. neart.* [3] 4v; [4] 22r;
părăsí, vb. 4 tranz. ‘a înceta să; (refl.) a se lepăda de’
nu părăsî *verb imperativ 2 sg.* [4] 19v;
nu vă părăsît *verb indicativ perfect simplu 2 pl.* [4] 55v;
nu voi părăsî *verb indicativ viitor 1 sg.* [4] 43r;
or părăsî *verb indicativ viitor 3 pl.* [2] 34r;
părăsiia *verb indicativ imperfect 3 pl.* [3] 64r;
părăsî *verb indicativ perfect simplu 3 sg.* [3] 11v; 17v; 26v;
părăsînd *verb gerunziu* [3] 127r;
părăsîndu-ne *verb gerunziu* [4] 15v;
părăsîră *verb indicativ perfect simplu 3 pl.* [3] 2r;
părăsîreț *verb imperativ 2 pl.* [2] 14r;
părăsît *verb indicativ perfect simplu 2 pl.* [2] 1v;
părăsîț *verb imperativ 2 pl.* [2] 2r;
părăsîțî-vă *verb imperativ 2 pl.* [4] 36r;

BDD-B146-03 © 2012 Editura Universităţii „Alexandru Ioan Cuza”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-10-30 02:03:44 UTC)

s-au părăsît *verb indicativ perfect compus 3 sg.* [4] 16r;
să părăsî *verb indicativ perfect simplu 3 sg.* [3] 53v;

peásnă, **-e** subst. fem. ‘imn, cântare bisericească’
peasna *subst. comun fem. sg. nom.-ac. art.* [3] 65v; 66r; 66r; 66v; 66v; 67r; 67v; 67v; 76r; 76r; 76v; 80r; 82v; 84v; 86v; 90v; 92r; 93v; 96v; 97v; 106r; 108r; 109v; 112r; 114r; 117v; 120r; 122r; 134v; 135r; 135v; 135v; 136r; 136v; 138r; 110va; [4] 17r; 17v; 18r; 18v; 19v; 20r; 20r;
peasnă *subst. comun fem. sg. nom.-ac. neart.* [3] 94r; 122v;
peasnii *subst. comun fem. sg. dat.-gen. art.* [3] 55v;

Peatdeseátniță, subst. fem. ‘Cincizecime’:
Peatdeseatniță *subst. propriu fem. nom.-ac.* [3] 116v; 124v;
Peatdeseatniții *subst. propriu fem. dat.-gen.* [3] 117r;
Peatideseatniță *subst. propriu fem. nom.-ac.* [3] 106r;
Peatideseniță *subst. propriu fem. nom.-ac.* [3] 102r;

peuc, subst. masc. ‘pin’
peuc *subst. comun masc. sg. nom.-ac. neart.* [3] 50r;

péveț, **-i** subst. masc. ‘cântăreț (la biserică); creator, autor’:
peaveț *subst. comun masc. sg. nom.-ac. neart.* [3] 77r; 78r; 120r;
peavețul *subst. comun masc. sg. nom.-ac. art.* [3] 77r; 79v; 82v; 86v;] 87r; 93r; 95r; 101v; 120v; 123v;

pevg, subst. masc. ‘pin’
pevg *subst. comun masc. sg. nom.-ac. neart.* [4] 4r; 44r;

pilúg, **-e** subst. neutru ‘unealtă casnică de lemn, de piatră, de metal, de obicei rotunjită la unul sau la ambele capete, folosită la pisat’
pilugul *subst. comun masc. sg. nom.-ac. art.* [3] 25r;

pîrc, **-i** subst. masc**.** ‘țap’:
pîrcii *subst. comun masc. pl. nom.-ac. art.* [3] 19v;

pîşcîí, vb. 4 tranz. ‘a batjocori’:
pîşcăiaşte *verb indicativ prezent 3 sg.* [2] 33r;
puşcăiră *verb indicativ perfect simplu 3 pl.* [2] 5v;

plăzătúră, **-i** subst. fem. ‘profeție’:
plăzăturilor *subst. comun fem. pl. dat.-gen. art.* [3] 66v;

plăzmătór, **-i** subst. masc. ‘creator’
plăzmătoriul *subst. comun masc. sg. nom.-ac. art.* [4] 7r;

plăzuí, vb. 4 tranz. ‘a prevedea, a prezice’:
plăzuia *verb indicativ imperfect 3 sg.* [3] 123r;
plăzuiesc *verb indicativ prezent 3 pl.* [3] 135v;
plăzuind *verb gerunziu* [3] 138v;

pleámă, **-i** subst. fem. ‘neam, semințe, familie’
plemile *subst. comun fem. pl. nom.-ac. art.* [4] 7r;

plean, –**uri**, subst. masc. ‘pradă, captură; grup de oameni (prizonieri)’

BDD-B146-03 © 2012 Editura Universităţii „Alexandru Ioan Cuza”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-10-30 02:03:44 UTC)

pleanul *subst. comun masc. sg. nom.-ac. art.* [3] 13v;
pleanului *subst. comun masc. sg. dat.-gen. art.* [3] 30r; [4] 23v;

pleástru, subst. neutru ‘pastă medicinală care se aplică pe o parte a corpului; cataplasmă’:
pleastru *subst. comun neutru sg. nom.-ac. neart.* [2] 1v;

plodíe, subst. fem. ‘roadă’
plodiei *subst. comun fem. sg. dat.-gen. art.* [3] 58v (în sintagma: *jărtva a tot plodiei*);

plódnic, **-ă** adj. ‘roditor’:
plodnice *adj. fem. sg. dat.-gen.* [3] 108v;

pocerní, vb. 4. tranz. ‘a face un lucru negativ’:
vei pocerni *verb indicativ viitor 2 sg.* [2] 28v;

poddánic, -i, subst. masc., fem. ‘supus’
poddanicii *subst. comun masc. pl. nom.-ac. art.* [3] 21^{r}

poetíc, **-i**, subst. masc. ‘poet, creator, autor’:
poeticul *subst. comun masc. sg. nom.-ac. art.* [3] 118r; 118r;

poftorí, verb 4 tranz. ‘a repeta’
poftorêşte *verb imp. 2 sg.* [2] 1r;
poftorim *verb indicativ prezent 1 pl.* [3] 102r; 102r;
poftorindu *verb gerunziu* [3] 40v; 41v;

pomazánnic, -i, subst. masc. ‘uns’
pomazannicii *subst.c omun masc. pl. nom./ac. art.* [3] 110r;

pominóc, -oace subst. neutru ‘dar’
pominoacele *subst. comun neutru pl. nom./ac. art.* [3] 21v;
pominoc *subst. comun neutru sg. nom./ac. neart.* [3] 91r;

posădí, verb IV ‘a aşeza’
posădiş *verb indicativ perfect simplu 3 sg.* [3] 74r;

poslánie, **-i**, subst. fem. ‘scrisoare; scrisoare cu conținut teologic, pentru îndrumarea sau lămurirea credincioşilor’
poslanie *subst. comun fem. sg. nom.-ac. neart.* [3] 49r; 84v; [4] 4r; 5r; 5r; 5v; 14r; 15r; 16r; 46r; 46v; 47r;
poslaniia *subst. comun fem. sg. nom.-ac. art.* [3] 47v; [4] 30v;

posluşánie, **-i**, subst. fem. ‘ascultare, supunere’:
posluşaniia *subst. comun fem. sg. nom.-ac. art.* [1] 1r;

postîmpí, v. IV ‘a se îndepărta de cineva’
postîmpind *verb gerunziu* [3] 63v;

právăț, **-e**, subst. neutru ‘călăuză; scop’:
pravăț *subst. comun neutru sg. nom./ac. neart.* [4] 11v;
pravețele *subst. comun neutru pl. nom./ac. art.* [2] 28v; [3] 8r;

Preobrajénie, **-i**, subst. fem. ‘schimbare; sărbătoarea Schimbării la față a Mântuitorului (6 august)’

BDD-B146-03 © 2012 Editura Universităţii „Alexandru Ioan Cuza”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-10-30 02:03:44 UTC)

preobrajeniia *subst. comun fem. sg. nom./ac. art.* [3] 79r;
Preobrejenie *subst. propriu fem. sg. nom./ac. art.* [4] 52r;

pricádoc, **-e**, subst. neutru ‘vas în care curge lichidul rezultat din zdrobirea strugurilor, cadă’
pricadocele *subst. comun neutru pl. nom.-ac. neart.* [1] 6r;

priceştuí, vb. 4 refl. ‘a se cumineca’:
ne priceştuim *verb indicativ prezent 1 pl.* [3] 13r; 117r;
să ne priceştuim *verb conjunctiv prezent 1 pl.* [3] 111r;

prípăc, subst. neutru ‘caniculă. arşiță’:
pripăc *subst. comun neutru sg. nom.-ac. neart.* [2] 13r; 30v; 35v; [3] 65r;
pripăcul *subst. comun neutru sg. nom.-ac. art.* [3] 19r; [4] 38r;

prísne, adj. ‘veritabil, autentic, adevărat’:
prisne *adj. invariabil* [3] 111r; 110ra; 110ra; 110ra; 110ra; 110ra; 110ra;

probrăzí, verb tranz. 4 ‘a mustra’
am probrăzit *verb indicativ perfect compus 1 sg.* [3] 129r;
probrăzeaşte *verb imperativ 2 sg.* [4] 55r;
nu probrăzî *verb imperativ 2 sg.* [4] 55r;
probrăzînd *verb gerunziu* [4] 54v;

probrăzeálă, **-i**, subst. fem. ‘mustrare’
probrăzala *subst. comun fem. sg. nom.-ac. art.* [4] 55r;
probrăzală *subst. comun fem. sg. nom.-ac. neart.* [3] 40v;

prorocéstvie, **-i**, subst. fem. ‘profeție’
prorocestviei *subst. comun fem. sg. dat.-gen. art.* [1] 5r;
prorocestviii *subst. comun fem. sg. dat.-gen. art.* [3] 29v;
prorocestviile *subst. comun fem. pl. nom.-ac. art.* [1] 5r;

prorocestvuí, verb tranz. 4 ‘a proroci’
prorocesvuiesc *verb indicativ prezent 3 pl.* [3] 103v;
prorocestvuiră *verb indicativ perfect simplu 3 pl.* [3] 103r; 103r; [4] 7v;
vor prorocestvui *verb indicativ viitor 3 pl.* [3] 104r; 104r;

prosopoporían, subst. neutru ‘figură de stil prin care autorul face să vorbească o persoană absentă’:
prosopoporían *subst. neutru sg. nom.-ac. neart.* [3] 87v;

prost, **-ă**, adj. ‘simplu, comun, de rând’:
proastă *adj fem. sg. nom.-ac.* [3] 48r;

prostác, **-ă**, adj./ subst. ‘(om) simplu’
prostaci *subst. comun masc. pl. nom.-ac. neart.* [3] 104v;
prostacii *subst. comun masc. pl. nom.-ac. art.* [2] 20r;

prostátec, **-ă**, adj. ‘simplu’
prostatece *adj. neutru pl. nom.-ac.* [2] 34v;

BDD-B146-03 © 2012 Editura Universităţii „Alexandru Ioan Cuza”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-10-30 02:03:44 UTC)

războlí, vb. 4 refl. ‘a se îmbolnăvi’:
să războli *verb indicativ perfect simplu 3 sg.* [3] 4v; 57v; [4] 48v;
rod, **-uri** subst. neutru ‘neam, familie; neamul omenesc’:
rod *subst. comun neutru sg. nom.-ac. neart.* [1] 2v; [2] 24v; [3] 18v; 45v; 47r; 59r; 59v; 59v; [4] 1r; 1r; 44r; 44r;
rodul *subst. comun neutru sg. nom.-ac. art.* [2] 24r; 24v; [3] 10r; 31r; 37r; 67r; 77r; 81r; 95r; 114v; 115r; 115r;
roduri *subst. comun neutru pl. nom.-ac. neart.* [3] 50v; 50v; 74v; [4] 4r;
rodurile *subst. comun neutru pl. nom.-ac. art.* [3] 1v; 9r; 9r;
rost, **-uri** subst. neutru 1. ‘gură’
rost *subst. comun neutru sg. nom.-ac. neart.* [3] 1v; 2r; 12r; 27v; 27v; 56v; 64v; 107v; 122r; 124v; [4] 19v;
rostul *subst. comun neutru sg. nom.-ac. art.* [1] 7r; [2] 2r; 4r; 10r; 18v; 25r; 25v; 26v; 32r; 32v; 32v; 35r; 35v; 36r; [3] 2v; 2v; 6r; 7v; 9v; 11v; 16r; 22v; 22v; 25r; 30r; 43v; 43v; 43v; 45v; 56v; 57v; 63v; 70v; 74r; 78r; 100r; 111v; 119v; 122r; 123v; 125r; 138r; [4] 3v; 9v; 10r; 10r; 15v; 33r; 36r; 40v; 47v; 48r; 49r;
rostului *subst. comun neutru singular dat.-gen. art.* [2] 14v; 18r; 24v; 36v; [3] 128v; [4] 9v; 28r;
rosturi *subst. comun neutru plural neart.* [3] 109v;
rosturile *subst. comun neutru plural nom.-ac. art.* [3] 2r; 100r;
2. ‘tăiş (al sabiei)’
rostul subst. comun neutru sg. nom.-ac. art. [3] 34r;
rosturi *subst. comun neutru plural neart.* [2] 16r;
rugí, verb intranz. 4 ‘a rage, a mugi, a urla’
rugind *verb gerunziu* [3] 131r;

samodîrjáveţ, subst. masc. ‘imperator’
samodîrjaveţ *subst. comun masc. sg. nom./ac. neart.* [1] 2r;
samvícă, subst. fem. ‘sambuc; instrument muzical’:
samvică *subst. comun fem. sg. nom.-ac. neart.* [3] 62v; 62v;
samvichei *subst. comun fem. sg. dat.-gen. art.* [3] 62v; 63r;
săzdánie, subst. fem. ‘ființă, creatură’
săzdanie *subst. comun fem. sg. nom.-ac. neart.* [3] 134r; [4] 47r;
scĺrbă, **-e** subst. fem. ‘necaz’
scîrba *subst. comun fem. sg. nom.-ac. art.* [2] 26r; [3] 73r; [4] 18r;
scîrbă *subst. comun fem. sg. nom.-ac. neart.* [1] 7r; [2] 5v; 23r; [3] 22v; 24r; 44v; 52v; [4] 11v;
scîrbele *subst. comun fem. pl. nom.-ac. art.* [2] 12r; [4] 47v;
scópos, **-e** subst. neutru ‘melodie, cântec’:
scoposul *subst. comun neutru sg. nom.-ac. art.* [3] 98v;

BDD-B146-03 © 2012 Editura Universităţii „Alexandru Ioan Cuza”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-10-30 02:03:44 UTC)

sílă, **-e** subst. fem. ‘putere, forță’:
sîla *subst. comun fem. sg. nom.-ac. art.* [3] 98v;
sîla *subst. comun fem. sg. nom.-ac. art.*((în sintagma: ***cu de-a sîla***) [3] 21r; 31v; 31v; 55r;
sîlă *subst. comun fem. sg. nom.-ac. neart.* [3] 31v; 135v; [4] 11v; 24v; 55v;
simfoníe, **-i** subst. fem. ‘instrument muzical’:
simfónie *subst. comun fem. sg. nom.-ac. neart.* [3] 62v; 62v;
simfóniei *subst. comun fem. sg. dat.-gen. art.* [3] 62v; 63r;
síver, subst. neutru ‘(cel de la) miazănoapte’
siverul *sunat. comun neutru sg. nm.-ac. art.* [1] 5v;
sílță, subst. fem. ‘capcană’:
sîlță *subst. comun fem. sg. nom.-ac. neart.* [2] 18r;
soáge, vb. 4 tranz. ‘a frământa, a plămădi’:
soagem *verb indicativ prezent 1 pl.* [3] 78r;
somná, vb. 1 intranz. ‘a dormi’
somnắ *verb indicativ perfect simplu 3 sg.* [4] 51v;
spăsí, verb tranz. 4 ‘a mîntui’
a spăsî *verb infinitiv prezent* [3] 47v;
ai spăsît *verb indicativ perfect compus 2 sg.* [3] 97r;
au spăsît *verb indicativ perfect compus 3 sg.* [3] 83v; 102r;
să să spăsască *verb conjunctiv prezent 3 pl.* [4] 18r;
să spăsască *verb conjunctiv prezent 3 sg.* [3] 78r; 82r; 84v; 129r;
să spăseaşte *verb indicativ prezent 3 sg.* [2] 34v;
să spăseşti *verb conjunctiv prezent 2 sg.* [3] 13r; 68r;
spăseaşte *verb imperativ 2 sg.* [3] 126r; [4] 20r;
spăseaşte-te *verb imperativ 2 sg.* [3] 13v;
spăsîndu-mă *verb gerunziu* [4] 17r; 17v;
spăsî-să-va *verb indicativ viitor 3 sg.* [3] 104r;
va spăsî *verb indicativ viitor 3 sg.* [3] 86v;
spăsénie, **-i** subst. fem. ‘mîntuire’
spăsănie *subst. comun fem. sg. nom.-ac. neart.* [4] 46v;
spăsenie *subst. comun fem. sg. nom.-ac. neart.* [2] 7v; [3] 13v; 18v; 19r; 55v; 70r; 87r; 105r; 112r; 112r; 112v; 114v; 121v; [4] 14r; 31r; 42v; 46v;
spăseniia *subst. comun fem. sg. nom.-ac. art.* [2] 35v; [3] 50r; 52r; 58r; 74r; 79v; 100r; 101v; 105r; [4] 31r;
spăseniii *subst. comun fem. sg. dat.-gen. art.* [3] 36v; [4] 13v; 18v;
spăsitór, **-oare**, adj./subst. masc./ fem. ‘mîntuitor, -oare; de mântuire; care se va mântui’
spăsîtoare *adj. fem. sg. nom.-ac.* [3] 80r;
spăsîtoare *adj. neutru pl. nom.-ac.* [3] 121v;
spăsîtoarea *adj. fem. sg. nom.-ac.* [3] 68r;

BDD-B146-03 © 2012 Editura Universităţii „Alexandru Ioan Cuza”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-10-30 02:03:44 UTC)

spăsîtori *subst. comun masc. pl. dat.-gen. neart.* [3] 47v;
spăsîtoriu *adj. masc. sg. nom.-ac.* [3] 131r; 131v;
spăsîtoriului *subst. comun masc. sg. dat.-gen. art.* [3] 76r;
spăsít, **-i** subst. masc. 'mîntuit'
spăsîț *subst. comun masc. pl. nom.-ac. neart.* [3] 26r;
spodobí, vb. 4 tranz. şi refl. 'a (se) învrednici':
spodobeaşte *verb imperativ 2 sg.* [3] 32v; 68r; 72v; 81r; 105r;
spodobit-ai *verb indicativ perfect compus 2 sg.* [3] 15v;
te-ai spodobit *verb indicativ perfect compus 2 sg.* [3] 84v;
stéje, s. f. 'grabă'
steje *subst. comun fem. sg. nom./ac. neart.* [3] 51^{v}
stideálă, subst. fem. 'sfială, ruşine'
stideala *subst. comun fem. sg. nom.-ac. art.* [3] 59v; [4] 1v;
stidí, vb. 4 refl. 'a se ruşina, a se sfii':
nu să vor stidi *verb indicativ viitor 3 pl.* [3] 13v;
să să stideascâ *verb conjunctiv prezent 3 pl.* [3] 64r;
s-or stidi *verb indicativ viitor 3 pl.* [3] 8v;
stidi-să-vor *verb indicativ viitor 3 pl.* [3] 13v;
stidínță, subst. fem. 'sfială, ruşine'
stidința *subst. comun fem. sg. nom.-ac. art.* [3] 132v;
strălucoáre, **-ori** subst. fem. 'strălucire'
strălucoare *subst. comun fem. sg. nom.-ac. neart.* [1] 2v; [3] 30r; 105r; 109v; 133v; [4] 11r; 30v;
strălucoarea *subst. comun fem. sg. nom.-ac. art.* [3] 33r; 49v; 72r; 109v; 109v; 113v;
strălucori *subst. comun fem. pl. nom.-ac. neart.* [3] 112r; 112r; 119v; 110ra;
strălucorii *subst. comun fem. sg. dat.-gen. art.* [3] 33r;
strălucorós, **-oasă** adj. 'strălucitor'
strălucoroasă *adj. fem. sg. nom.-ac.* [3] 121v;
strălucós, **-oasă** adj. 'strălucitor'
strălucoasă *adj. fem. sg. nom.-ac* [3] 99r;
strălucos *adj. neutru sg. nom.-ac.* [4] 17v;
Streténie, subst. fem. 'sărbătoarea Întâmpinării Domnului (2 ianuarie)'
Streatenie *subst. propriu fem. sg. nom./ac. neart.* [4] 39v;
supostátnic, -i, subst. masc. 'vrăjmaş, duşman'
supostatnicii *subst. comun masc. pl. nom./ac. art.* [3] 55v;
svobódnic, **-ă** adj. 'liberă'
svobodnică *adj. fem. sg. nom.-ac.* [3] 67r;
svoínstvă, **-e** subst. fem. 'împreună putere; *cf.* συνστρατεία, communis militia'
svoinstve *subst. comun fem. pl. nom.-ac. neart.* [3] 110va;

BDD-B146-03 © 2012 Editura Universităţii „Alexandru Ioan Cuza"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-10-30 02:03:44 UTC)

şáică, **-e** subst. fem. ‘mică ambarcaţie fluvială cu pânze, servind la transportul oamenilor şi al mărfurilor’
şeaice *subst. comun fem. pl. nom.-ac. neart.* [2] 8r;
şalắu, **-i** subst. masc. ‘monedă de aramă care a circulat în Moldova’:
şalău *subst. comun masculin singular neart.* [3] 12v;
şocîrlát, subst. neutru ‘stofă de culoare stacojie’:
şocîrlate *subst. comun neutru pl. nom.-ac. neart.* [3] 28r;

titluí, vb. 4. tranz. ‘a intitula’:
au titluit *verb indicativ perfect compus 3 sg.* [3] 117v;
trelucorát, **-ă** adj. ‘în trei lumini’
trelucorată *adj. fem. sg. nom.-ac. neart.* [3] 125v; 126r;
tretín, **-ă**, adj. ‘(despre animale) de trei ani’
tretin *adj. masc. sg. nom.-ac.* [3] 7r;
tretină *adj. fem. sg. nom.-ac.* [3] 7r; 7r;
Tvoréț, subst. masc. ‘creator (cu referire la divinitate); autor’
Tvoreț *subst. propriu masc. sg. nom.-ac. neart.* [3] 44v;
Tvoreţu- *subst. propriu masc. sg. nom.-ac. art.* [3] 134v;
Tvoreţul *subst. propriu masc. sg. nom.-ac. art.* [3] 74v; 79v; 96r;
tvoreţul *subst. comun masc. sg. nom.-ac. art.* [3] 76v;
Tvoreţului *subst. propriu masc. sg. dat.-gen. art.* [3] 81v; 122v;

văsclicnovénie, subst. fem. ‘strigăt puternic’
văsclicnovenie *subst. comun fem. sg. nom.-ac. neart.* [3] 6v;
văsclicnoveniia *subst. comun fem. sg. nom.-ac. art.* [3] 99r;
văznesénie, subst. fem. ‘înălţarea la cer a lui Iisus Hristos; sărbătoarea Înălţării Domnului’:
văznesenie *subst. comun fem. sg. nom.-ac. neart.* [3] 72r; 72r; 95v;
Văznesenie *subst. propriu fem. nom.-ac.* [3] 71v; 107v; [4] 6v; 42v;
Văzneseniia *subst. propriu fem. nom.-ac.* [3] 76r;
verş, **-uri** subst. neutru 1. ‘vers’
verşul *subst. comun neutru sg. nom.-ac. art.* [3] 131v;
verşuri *subst. comun neutru pl. nom.-ac. neart.* [3] 107r; 131r; 131v;
verşurile *subst. comun neutru pl. nom.-ac. art.* [1] 4v;
verşurilor *subst. comun neutru pl. dat.-gen. art.* [3] 107r; 131v;
2. ‘verset’
verş *subst. comun neutru sg. nom.-ac. neart.* [3] 40v; 40v; 41v; 42v; 75v; 88v; 104r; 105v; 106r; 108v; 114v; 119v;
verşul *subst. comun neutru sg. nom.-ac. art.* [3] 84v;
vipt, **-uri** subst. neutru ‘fruct, rod, recoltă de grâne’:
viptul *subst. comun neutru sg. nom.-ac. art.* [3] 53v; 53v;

BDD-B146-03 © 2012 Editura Universităţii „Alexandru Ioan Cuza”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-10-30 02:03:44 UTC)

vipturi *subst. comun neutru pl. nom.-ac. neart.* [3] 2v; 10r;
vipturile *subst. comun neutru pl. nom.-ac. art.* [1] 7r; [2] 10v; [4] 1v;
vipturilor *subst. comun neutru pl. dat.-gen. art.* [4] 7v;

vîlhóvnic, **-i** subst. masc. ‘mag’
vîlhovnici *subst. comun masc. pl. nom.-ac. neart.* [4] 21r; 28r; 29v;

vîrtuciós, **-oasă** adj./ subst. masc./ fem. ‘puternic’
vîrtucioasă *adj. fem. sg. nom.-ac.* [3] 83v; [4] 11r; 23r; [4] 39v;
vîrtucioasă *subst. comun fem. sg. nom.-ac. neart.* [2] 10r;
vîrtucioase *adj. fem. pl. nom.-ac.* [4] 33r;
vîrtucios *adj. masc. sg. nom.-ac.* [3] 12r; 25r;
vîrtucios *subst. comun masc. sg. nom.-ac. neart.* [2] 10r; 10r; [4] 26r; 29v;
vîrtucioş *adj. masc. pl. dat.-gen.* [3] 63r;
vîrtucioşii *subst. comun masc. pl. vocativ art.* [4] 30r;

vlástie, subst.fem. ‘stăpînire, putere’:
vlastie *subst. comun fem. sg. nom.-ac. neart.* [3] 110va; 110va;

zămorí, vb. 4 tranz. ‘a slăbi, a lăsa să piară de foame, a istovi pe cineva’:
nu zămoreaşte *verb indicativ prezent 3 sg.* [2] 30r;

zăpódie, **-i** subst. fem. ‘vale largă sau platou înconjurat de înălțimi’:
zăpodiia [1] 6r; 6r (în sintagma *Zăpodiia Judecății*); [4] 25v;

zgău, **-uri** subst. neutru ‘uter’:
zgău *subst. comun neutru sg. nom.-ac. neart.* [3] 66r; 85r; 135v; [4] 39v; 39v; 40r;
zgăul *subst. comun neutru sg. nom.-ac. art.* [3] 95v; 109r;

zlătár, **-i** subst. masc. ‘meşter care se ocupă cu prelucrarea aurului’
zlătariul *subst. comun masc. sg. nom.-ac. art.* [3] 6r;

BDD-B146-03 © 2012 Editura Universităţii „Alexandru Ioan Cuza”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-10-30 02:03:44 UTC)